

NHÌN NHẬN VÀ ỨNG PHÓ RỦI RO PHÁP LÝ PHÁT SINH TỪ ĐẠI DỊCH

PGS. TS. Đỗ Văn Đại

*Trưởng khoa Luật Dân sự trường Đại học Luật TP.HCM
Thành viên Hội đồng tư vấn án lệ của Tòa án nhân dân tối cao
Trọng tài viên Trung tâm Trọng tài Quốc tế Việt Nam (VIAC)*

01

CÁC TRANH CHẤP PHÁT SINH KHI COVID-19 QUAY TRỞ LẠI: NHỮNG TRANH CHẤP ĐIỂN HÌNH VÀ MỘT SỐ VÍ DỤ THỰC TIỄN

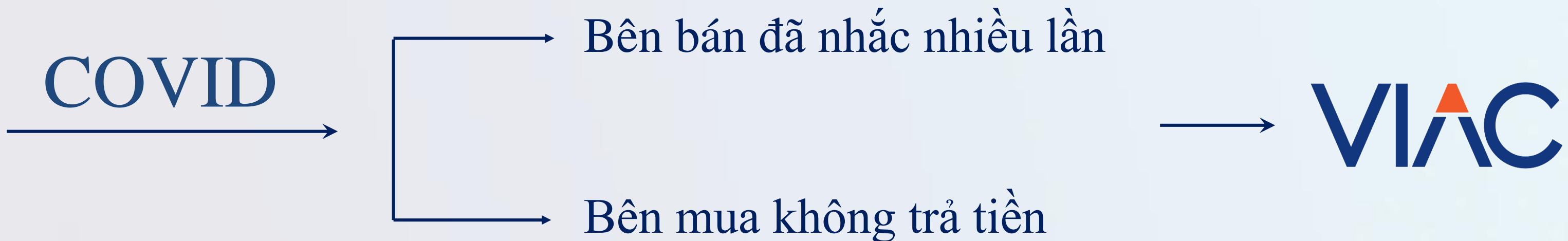

1.1

COVID-19 LÀ YẾU TỐ ĐƯỢC VIỆN DẪN ĐỂ TRÁNH VIỆC THỰC HIỆN HỢP ĐỒNG

VI PHẠM NGHĨA VỤ THANH TOÁN TRONG HỢP ĐỒNG:

Tình huống 1:

VI PHẠM NGHĨA VỤ THANH TOÁN TRONG HỢP ĐỒNG:

Tình huống 2:

COVID
lần 2

BĐ tiếp tục gặp khó khăn trong kinh doanh nên không thể trả tiền cho NĐ theo đúng hạn

TRÁCH NHIỆM TRẢ TIỀN THUÊ VÀ HOÀN TRẢ TÀI SẢN THUÊ

Tình huống 3:

- NĐ cho BĐ thuê nhà để kinh doanh
- Covid-19 lần 2: BĐ đề nghị giảm 50% tiền thuê, NĐ đồng ý
- BĐ lấy lý do hoạt động kinh doanh không có doanh thu nên không trả tiền cho NĐ
- NĐ đề nghị BĐ trả nhà và thanh lý HĐ
- BĐ không trả nhà, NĐ không thể lấy lại nhà và không thể cho người khác thuê
- NĐ đã khởi kiện BĐ tại VIAC

1.2

**COVID-19 ĐỒNG THỜI CŨNG LÀ YẾU TỐ
ĐỂ CÁC BÊN VIỆN DẪN YÊU CẦU
THỰC HIỆN HỢP ĐỒNG**

HỢP ĐỒNG BẢO HIỂM GIÁN ĐOẠN KINH DOANH: BỒI THƯỜNG TIỀN BẢO HIỂM TRONG TRƯỜNG HỢP COVID-19

Tình huống 4:

1. Bên A (Bên được bảo hiểm) và Bên B (Bên bảo hiểm) ký hợp đồng bảo hiểm gián đoạn kinh doanh. Theo đó, trong trường hợp có thiệt hại kinh doanh phát sinh từ tổn hại tài sản của người được bảo hiểm thì người được bảo hiểm sẽ được bồi thường.
2. Do ảnh hưởng của Covid-19, tình hình kinh doanh resort, khách sạn của Bên A gặp khó khăn, hợp đồng hợp tác bị hủy bỏ dẫn đến khách sạn phải đóng cửa và chịu tổn thất lớn.
3. Trên cơ sở đó, Bên A yêu cầu Bên B xem xét hợp đồng bảo hiểm gián đoạn kinh doanh theo sau mọi rủi ro tài sản, tiến hành thẩm định và bồi thường cho Bên A.

HỢP ĐỒNG BẢO HIỂM GIÁN ĐOẠN KINH DOANH: BỒI THƯỜNG TIỀN BẢO HIỂM TRONG TRƯỜNG HỢP COVID-19

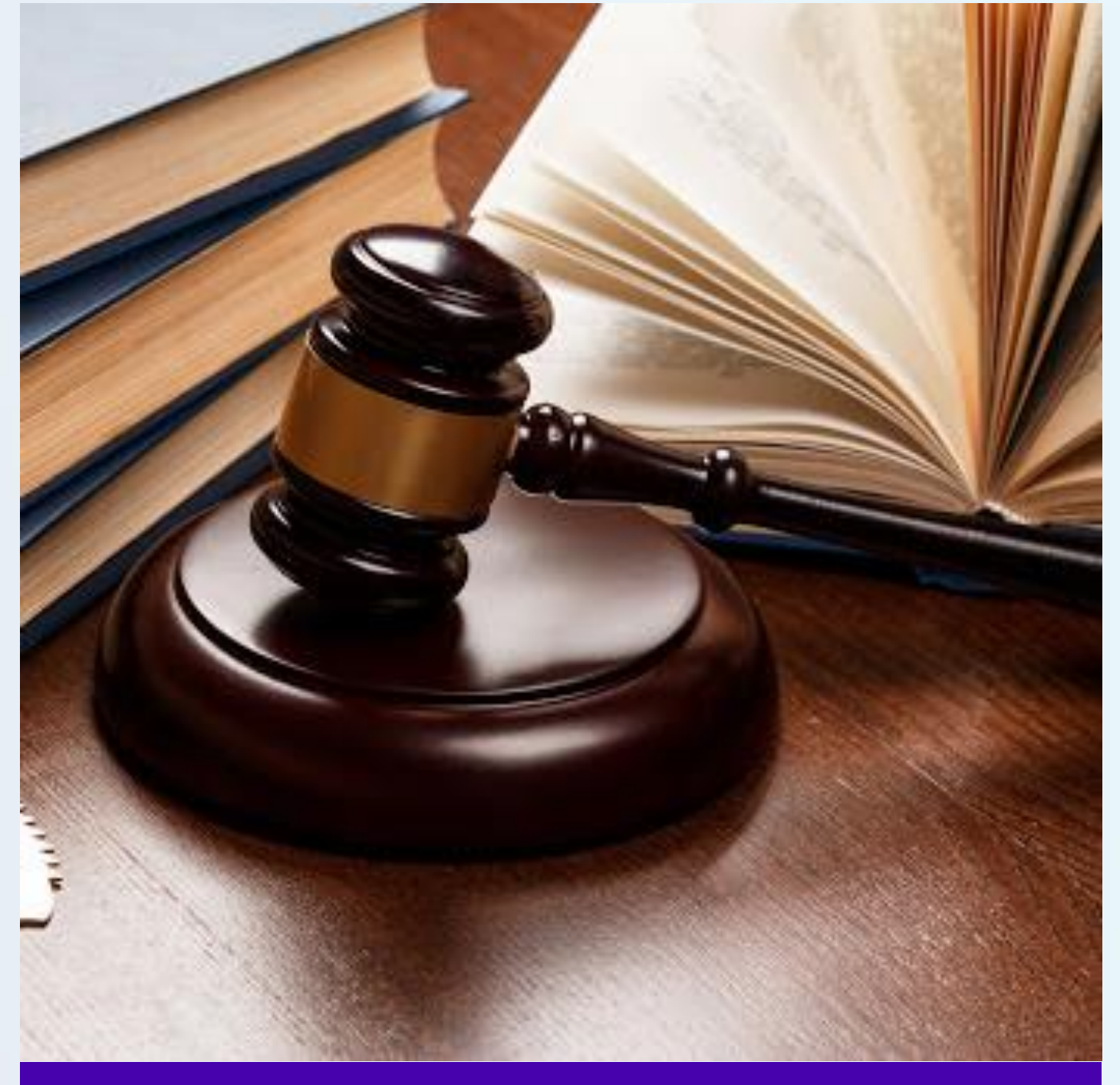
Tình huống 4:

4. Bên B cho rằng, tại Hợp đồng quy định: “*Các bên thỏa thuận và đồng ý Hợp đồng bảo hiểm này được mở rộng để bảo hiểm cho tổn thất phát sinh là hậu quả của việc hạn chế hoặc ngăn cản sử dụng địa điểm được bảo hiểm theo lệnh của cơ quan công quyền do sự bộc phát của bệnh truyền nhiễm từ một người bất kỳ trong khi đang ở tại địa điểm được bảo hiểm và đây là nguyên nhân trực tiếp, duy nhất của việc hạn chế sử dụng địa điểm nói trên*”.

Theo đó, mặc dù Covid-19 diễn biến phức tạp nhưng tại địa điểm được bảo hiểm của Bên A chưa phát hiện trường hợp nào nhiễm bệnh dẫn đến việc trì trệ hoặc gián đoạn, ngừng kinh doanh nên yêu cầu Bên A đặt ra là không có cơ sở.

NHẬN ĐỊNH CHUNG:

- Tranh chấp liên quan đến yếu tố Covid-19 có chiều hướng tăng;
- Các tranh chấp tập trung vào vấn đề vi phạm dẫn Covid-19 để không thực hiện hợp đồng (không cung cấp đủ hàng, không đảm bảo được hàng đúng chất lượng, không thanh toán đúng thời hạn...);
- Các Bên không có ý định nhượng bộ, chia sẻ rủi ro khi phát sinh mâu thuẫn ở giai đoạn này.

02

MỘT SỐ PHƯƠNG ÁN PHÙ HỢP NHẪM GIẢI QUYẾT MÂU THUẪN PHÁT SINH CỦA DOANH NGHIỆP

NHỮNG YẾU TỐ CẦN CHÚ Ý KHI SOẠN THẢO HỢP ĐỒNG:

- Các quyền và nghĩa vụ cơ bản giữa các bên;
- Luật áp dụng;
- Điều khoản bất khả kháng;
- Điều khoản giải quyết tranh chấp

ĐIỀU KHOẢN GIẢI QUYẾT TRANH CHẤP:

- Phương pháp giải quyết tranh chấp các bên thỏa thuận trong hợp đồng;
- Nơi giải quyết tranh chấp;
- Hiệu lực thi hành của PQTT và quyết định Tòa án.

CÁC PHƯƠNG THỨC GIẢI QUYẾT TRANH CHẤP

Tiêu chí	Tổ tụng trọng tài	Tổ tụng Tòa án
Quyền tự định đoạt của các bên	Các bên có quyền tự định đoạt thủ tục, quy trình, ngôn ngữ, luật áp dụng, địa điểm tổ chức phiên họp, người giải quyết tranh chấp	Tuân thủ chặt chẽ các thủ tục được quy định tại BLTTDS
Hiệu lực	Giải quyết một cấp. Phán quyết trọng tài mang tính chung thẩm, có hiệu lực ngay khi ban hành	Có thể qua nhiều cấp xét xử, bản án sơ thẩm có thể bị kháng cáo. Chỉ có bản án phúc thẩm mới có hiệu lực ngay
Thi hành	Thi hành trực tiếp tại cơ quan thi hành án dân sự Thi hành trên phạm vi quốc tế trên cơ sở Công ước New York 1958	Thi hành trên phạm vi thế giới dựa trên các hiệp định tương trợ tư pháp Việt Nam đã ký kết với các quốc gia

03

CÓ NÊN KHỞI KIẾN GIẢI QUYẾT TRANH CHẤP TẠI THỜI ĐIỂM NÀY?

THỰC TẾ CỦA DOANH NGHIỆP HIỆN NAY:

- Có xu hướng tập trung vào việc khắc phục tổn thất về doanh thu, nguồn lực hơn là kiện tụng.
- Không muốn “việc bé xé to” vì không muốn mất đối tác, mất hợp đồng trong giai đoạn khó khăn hiện tại;
- Không có đủ nguồn lực tài chính để tiến hành thủ tục khởi kiện;
- Quan ngại việc khởi kiện có thể kéo dài, không thể kịp thời thu hồi các khoản nợ.

DOANH NGHIỆP CẦN CÂN NHẮC:

- Mức độ ứng xử, thiện chí giữa các bên:
  - Có thể tiến hành thương lượng, thảo luận lại các điều khoản hợp đồng hay không?
  - Doanh nghiệp có thể gánh chịu, chia sẻ một phần rủi ro hay không?
- Mức độ chịu thiệt hại của doanh nghiệp:
  - Thiệt hại do hành vi vi phạm hợp đồng có ảnh hưởng đáng kể đến doanh nghiệp không?
  - Nếu không giải quyết tranh chấp, doanh nghiệp có thể tiếp tục hoạt động ổn định trong thời gian bao lâu?
- Mức độ phức tạp của tranh chấp: Doanh nghiệp có thể tự giải quyết hay buộc phải có sự tham gia của một cơ quan có thẩm quyền?
- Một số yếu tố khác: Địa điểm giải quyết tranh chấp (trong trường hợp vụ tranh chấp có yếu tố nước ngoài), hình thức giải quyết tranh chấp (trực tiếp, online), nguồn lực, kinh phí...

THANK YOU

PGS. TS. Đỗ Văn Đại

*Trưởng khoa Luật Dân sự trường Đại học Luật TP.HCM
Thành viên Hội đồng tư vấn án lệ của Tòa án nhân dân tối cao
Trọng tài viên Trung tâm Trọng tài Quốc tế Việt Nam (VIAC)*